

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Komisioni Qendror i Zgjedhjeve
Centralna Izborna Komisija
Central Election Commission

Konačni izveštaj

Revizija godišnjih finansijskih izveštaja političkih subjekata
Finansijski izveštaji za 2023. godinu

Dokument „Godišnji izveštaj revizije za 2023. godinu“ pripremila je Kancelarija za registraciju, potvrđivanje i finansijsku kontrolu političkih subjekata (Kancelarija) pri Centralnoj izbornoj komisiji (CIK).

Prema stavu 18 člana 19 Zakona br. 08/L-122 za finansiranje političkih subjekata, Kancelarija priprema godišnji izveštaj za CIK i isti, nepromenjen, kao aneks izveštaja CIK-a, prosleđuje Skupštini Republike Kosovo, koji sadrži informacije o raspodeli i utrošku sredstava Fonda za podršku političkim subjektima, uključujući nalaze iz procesa revizije 2023. godine i preporuke za dalje unapređenje mehanizama finansiranja političkih subjekata, posebno u smislu povećanja transparentnosti i odgovornosti.

Izveštaj sadrži opšte revizorske podatke godišnjih finansijskih izveštaja za 2023. godinu, uključujući i podatke o izricanju novčanih kazni.

Sadržaj ovog izveštaja je isključiva odgovornost Kancelarije za registraciju, potvrđivanje i finansijsku kontrolu političkih subjekata (Kancelarija) pri Centralnoj izbornoj komisiji (CIK).

www.kqz-ks.org

Ul. Migjeni, br. 21

10 000, Priština

Republika Kosovo

Sadržaj

1. Opšti podaci oko revizije	3
2. Raspodela i utrošak sredstava iz Fonda za podršku političkim subjektima za period 01.01.2023. – 31.12.2023.godine.....	4
2.1. Raspodela sredstava iz Fonda za podršku političkim partijama za 2023. godinu.....	4
2.2. Utrošak sredstava Fonda za podršku političkim partijama za 2023. godinu.....	5
2.2.1. Utrošak sredstava po rashodnim linijama ili kategorijama za 2023. godinu.....	6
2.2.2. Donacije i doprinosi u 2023. godini.....	10
3. Revizija godišnjih finansijskih izveštaja 2023. godine.....	11
3.1. Mišljenje revizora o nalazima za 2023. godinu.....	12
4. Izricanje novčanih kazni za političke subjekte.....	12
5. Izricanje novčanih kazni za ovlašćena lica političkih subjekata.....	12
6. Izricanje opomena političkim subjektima	14
7. Adresiranje nalaza revizije za 2023. godinu.....	14
7.1. Poreska uprava Kosova.....	15
7.2. Kancelarija Državnog tužioca.....	16
8. Aktivnosti Kancelarije za finansijski nadzor u toku 2024. godine.....	16
9. Preporuke.....	18

1. Opšti podaci oko revizije

Prema Zakonu br. 08/L-122 o finansiranju političkih subjekata (ZFPS), revidiraju se godišnji finansijski izveštaji kao i izveštaji finansijskih izjava kampanje, koje politički subjekti podnose Kancelariji za registraciju, potvrđivanje i finansijsku kontrolu političkih subjekata (Kancelarija), u skladu sa računovodstvenim standardima koji se primenjuju na Kosovu.

Kancelarija je izabrala licencirane revizore, koji su izvršili reviziju godišnjih finansijskih izveštaja za 2023. godinu i izveštaja finansijskih izjava izborne kampanje, za vanredne izbore za predsednika opština u opštinama Leposavić, Zubin Potok, Zvečan i Severna Mitrovica i prevremene izbore za Skupštine opština u opštinama Zvečan i Leposavić, održane 23.04.2023. godine (u daljem tekstu: Izbori 2023.).

Proces izbora revizora je bio predmet zakonskih zahteva ZFPS, kao što sledi:

- da bude licencirani revizor u skladu sa zahtevima zakona na snazi u Republici Kosovo;
- da imaju najmanje tri (3) godine radnog iskustva u oblasti revizije;
- odabrana fizička ili pravna lica da nisu imala ugovorne odnose ni sa jednim političkim subjektom u poslednje tri (3) godine;
- da nisu bili donatori bilo kojeg od političkih subjekata ili na bilo koji način imali koristi od političkih subjekata tokom poslednjih pet (5) godina;
- da nisu bili optuženi ili osuđivani za neko krivično delo;
- da dostavi spisak svih revizija koje je izvršio u protekle tri (3) godine.

Proces nabavke usluge revizije je podeljen u dva (2) lota, kako sledi:

- LOT 1: Godišnji finansijski izveštaji političkih partija za 2023. godinu;
- LOT 2: Godišnji finansijski izveštaji političkih partija za 2024. godinu.

Za gore navedene lotove, samo dva (2) ekonomska operatera su podnela prijavnu dokumentaciju, dok je ekonomski operater Audit&Conto izabran kao pobednički operater, za reviziju godišnjih finansijskih izveštaja za 2023. i 2024. godinu.

Ekonomska operater, Audit&Conto, za period 2023, izvršio je reviziju pedeset četiri (54) godišnja finansijska izveštaja.

2. Raspodela i utrošak sredstava iz Fonda za podršku političkim subjektima za period 01.01.2023. – 31.12.2023.godine

2.1. Raspodela sredstava iz Fonda za podršku političkim partijama za 2023. godinu

Centralna izborna komisija (CIK) prema odluci br. 03-52-2023, od 19.01.2023. godine, utvrdila je iznos sredstava Fonda za podršku političkim partijama, za period 01.01.2023. - 31.12.2023. godine, u ukupnom iznosu od: 4, 200.000 evra.

Od iznosa od 4,200.000 evra:

- a) Iznos od 3,780.000 evra je dodeljen političkim subjektima;
- b) Iznos od 420.000 evra, je dodeljen za troškove poslanika.

Tabela 1: Raspodela finansijskih sredstava prema kategorizaciji za političke subjekte zastupljene u Skupštini Republike Kosovo.

Redni br.	Naziv političkog subjekta	Br. mesta	Iznos za političke subjekte	Iznos za troškove poslanika	Ukupan iznos
1	Lëvizja VETËVENDOSJE!	58	1,827,000	203,000	2,030,000.00
2	PARTIA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	19	598,500	66,500	665,000
3	LIDHJA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	15	472,500	52,500	525,000
4	SRPSKA LISTA	9	283,500	31,500	315,000
5	ALEANCA PËR ARDHMËRINË E KOSOVËS	8	252,000	28,000	280,000
6	KOSOVA DEMOKRATIK TÛRK PARTISI	2	63,000	7,000	70,000
7	KOALICIJA VAKAT	1	31,500	3,500	35,000
8	INICIATIVA E RE DEMOKRATIKE E KOSOVËS	1	31,500	3,500	35,000
9	ROMANI INICYATIVA	1	31,500	3,500	35,000
10	NOVA DEMOKRATSKA STRANKA	1	31,500	3,500	35,000
11	SOCIALDEMOKRATSKA UNIJA	1	31,500	3,500	35,000
12	JEDINSTVENA GORANSKA PARTIJA	1	31,500	3,500	35,000
13	PARTIA E ASHKALINJËVE PËR INTEGRIM	1	31,500	3,500	35,000
14	GRAÐANSKA INICIJATIVA ZA SLOBODU PRAVDU I OPSATANK	1	31,500	3,500	35,000
15	LËVIZJA PËRPARIMTARE E ROMËVE TË KOSOVËS	1	31,500	3,500	35,000
UKUPNO	15 POLITIÇKI SUBJEKTI	120	3,780,000 evra	420,000 evra	4,200,000 evra

2.2. Utrošak sredstava Fonda za podršku političkim partijama za 2023. godinu

U nastavku, Kancelarija iznosi podatke o troškovima (SH. Sh1 do Sh7) političkih subjekata koji su korisnici fonda za podršku političkim subjektima, u odnosu na iznos koji je tim subjektima dodeljen u 2023. godini.

Petnaest (15) političkih subjekata zastupljenih u Skupštini Republike Kosovo potrošilo je ukupno: 3.460.379,08 € od 4.653.964,50 € izdvojenih iz fonda i novčanih priloga.

Politički subjekti su koristili finansijska sredstva fonda, u iznosu od 74.35%.

Tabela 2: Korišćenje finansijskih sredstava Fonda za podršku političkim subjektima

Redni br.	Naziv političkog subjekta	Prihodi za 2023. godinu	Rashodi za 2023. godinu	Procenat korišćenja
1	Lëvizja VETËVENDOSJE!	2,000,750.24€	1,384,154.49€	69.18%
2	PARTIA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	951,483.00€	717,543.90€	75.41%
3	LIDHJA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	723,169.92€	431.824.38€	59.71%
4	SRPSKA LISTA	314,348.56€	295,917.94€	82.68%
5	ALEANCA PËR ARDHMËRINË E KOSOVËS	280,000€	268,016.28€	95.72%
6	KOSOVA DEMOKRATIK TÛRK PARTISI	73,143.66€	71,711.61€	98%
7	KOALICIJA VAKAT	35,367.90€	35,314.98€	99.85%
8	INICIATIVA E RE DEMOKRATIKE E KOSOVËS	35,000€	32,798.07€	93.70%
9	ROMANI INICYATIVA	32,367.78€	58,238.59€	25,870.81€ të shfrytëzuara më shumë
10	NOVA DEMOKRATSKA STRANKA	35,000€	33,561.42€	95.88%
11	SOCIALDEMOKRATSKA UNIJA	35,000€	31,604.43€	90.29%
12	JEDINSTVENA GORANSKA PARTIJA	35,000€	22,550.49€	64.42%
13	PARTIA E ASHKALINJËVE PËR INTEGRIM	35,000€	35,000€	100%
14	GRAĐANSKA INICIJATIVA ZA SLOBODU PRAVDU I OPSATANK	33,829.44€	8,351.69€	24.68%
15	LËVIZJA PËRPARIMTARE E ROMËVE TË KOSOVËS	34,504€	33,790.81€	97.93%
UKUPNO	15 POLITIČKI SUBJEKTI	4,653,964.50€	3,460,379.08€	74.35%

2.2.1. Utrošak sredstava po rashodnim linijama ili kategorijama za 2023. godinu

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
Lëvizja VETËVENDOSJE!	1,384,154.49€	Plate i naknade	764,908.32€	55.26%
		Troškovi za transport	82,811.37€	5.98%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	149,838.51€	10.82%
		Troškovi kampanje	5,967.81€	0.43%
		Nabavka robe	47,203.46€	3.41%
		Opšti troškovi	307,949.55€	22.24%
		Različiti troškovi	25,475.47€	1.84%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
PARTIA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	717,543.90€	Plate i naknade	561,711.49€	78.28%
		Troškovi za transport	21,222.55€	2.95%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	46,494.24€	6.47%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	3,872.09€	0.53%
		Opšti troškovi	57,381.48€	8%
		Različiti troškovi	26,861.95€	3.74%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
LIDHJA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	431,824.38€	Plate i naknade	276,504.88€	64%
		Troškovi za transport	22,704.41€	5.25%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	64,856.72€	15%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	3,935.20€	0.91%
		Opšti troškovi	62,097.48€	14.38%
		Različiti troškovi	1,725.69€	0.4%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procentat %
SRPSKA LISTA	295,917.94€	Plate i naknade	130,349.21€	44%
		Troškovi za transport	6,143.61€	2%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	101,196.65€	34%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	00	/
		Opšti troškovi	43,394.87€	14.66%
		Različiti troškovi	14,833.90€	5%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procentat %
ALEANCA PËR ARDHMËRINË E KOSOVËS	268,016.28€	Plate i naknade	185,831.88€	69.33%
		Troškovi za transport	1,467.90€	0.54%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	17,508.79€	6.53%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	8,359.80€	3.11%
		Opšti troškovi	42,922.91€	16%
		Različiti troškovi	11,925.00€	4.44%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procentat %
KOSOVA DEMOKRATIK TÛRK PARTISI	71,711.61€	Plate i naknade	30,554.88€	42.6%
		Troškovi za transport	3,591.43€	5%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	2,210€	3%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	00	/
		Opšti troškovi	31,165.76€	43.45%
		Različiti troškovi	4,189.54€	5.84%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procentat %
KOALICIJA VAKAT	35,314.98€	Plate i naknade	14,687.07€	41.58%
		Troškovi za transport	730€	2%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	3,517.30€	10%
		Troškovi kampanje	10,445€	29.57%
		Nabavka robe	1,415€	4%
		Opšti troškovi	4,038.16€	11.43%
		Različiti troškovi	428.45€	1.21%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
INICIATIVA E RE DEMOKRATIKE E KOSOVËS	32,798.07€	Plate i naknade	13,496.23€	41.14%
		Troškovi za transport	3,675.36€	11.20%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	11,195.11€	34.13%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	00	/
		Opšti troškovi	3,070€	9.36%
		Različiti troškovi	1,361.37€	4.15%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
ROMANI INICYATIVA	58,238.59€	Plate i naknade	26,508.03€	45.51%
		Troškovi za transport	8,438.82€	14.49%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	5,768.80€	9.9%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	1,057€	1.81%
		Opšti troškovi	706.85€	1.21%
		Različiti troškovi	15,759.09€	27%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
NOVA DEMOKRATSKA STRANKA	33,561.42€	Plate i naknade	11,021.72€	32.84%
		Troškovi za transport	1,722.20€	5.13%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	16,468.90€	49%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	72.70€	0.21%
		Opšti troškovi	3,948.90€	11.76%
		Različiti troškovi	327€	0.97%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
SOCIALDEMOKRATSKA UNIJA	31,604.43€	Plate i naknade	18,248.94€	57.74%
		Troškovi za transport	1,160.71€	3.32%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	4,076.41€	12.89%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	2,690.03€	8.51%
		Opšti troškovi	2,091.28€	6.61%
		Različiti troškovi	3,337.06€	10.55%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
JEDINSTVENA GORANSKA PARTIJA	22,550.49€	Plate i naknade	5,102.88€	22.62%
		Troškovi za transport	5,082€	22.53%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	4,317.01€	19.14%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	133.15€	0.59%
		Opšti troškovi	6,830.05€	30.28%
		Različiti troškovi	1,685.40€	7.47%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
PARTIA E ASHKALINJËVE PËR INTEGRIM	35,000€	Plate i naknade	19,279.10€	55%
		Troškovi za transport	2,070€	5.9%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	450€	1.28%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	3,708€	10.59%
		Opšti troškovi	7,350€	21%
		Različiti troškovi	2,142.25€	6.12%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
GRAĐANSKA INICIJATIVA ZA SLOBODU PRAVDU I OPSATANK	8,351.69€	Plate i naknade	00	/
		Troškovi za transport	1,504.86€	18%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	940€	11.25%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	00	/
		Opšti troškovi	603.30€	7.22%
		Različiti troškovi	5,303.53€	63.5%

Naziv političkog subjekta	Sredstva iskorišćena za 2023. godinu	Svrha	Korišćenje sredstava	Procenat %
LËVIZJA PËRPARIMTARE E ROMËVE TË KOSOVËS	33,790.81€	Plate i naknade	15,933.25€	47.15%
		Troškovi za transport	3,319.50€	9.82%
		Reklame, reprezentacija i konferencije	7,735.66€	22.89%
		Troškovi kampanje	00	/
		Nabavka robe	1,021.31€	3%
		Opšti troškovi	2,239.89€	6.62%
		Različiti troškovi	3,541.20€	10.48%

2.2.2. Donacije i doprinosi u 2023. godini

U izveštajnom periodu koji počinje 01.01.2023. i završava se 31.12.2023. godine:

- a) Od ukupno pedeset četiri (54) politička subjekta, jedanaest (11) političkih subjekata je primilo donacije/priloge u novcu.

Tabela 3: Politički subjekti koji su primili novčane donacije u 2023

Redni br.	Naziv političke partije	U NOVCU
1	LËVIZJA PËR BASHKIM	10,540€
2	ORGANIZATA BALLI KOMBËTAR DEMOKRAT	500€
3	ALEANCA KOSOVA E RE	49,640€
4	ALTERNATIVA	940€
5	KOSOVA DEMOKRATIK TÛRK PARTISI	2,000€
6	Lëvizja VETËVENDOSJE!	22,366€
7	LIDHJA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	39,483€
8	PARTIA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	400€
9	PARTIA SHQIPTARE DEMOKRATISIANE E KOSOVËS	3,250€
10	PARTIA SOCIALDEMOKRATE	23,306.25€
11	YENÏLIKÇI TÛRK HAREKET PARTISI	1,680€

Ukupna vrednost donacija u novcu je: 154,105.25€;

Dok je samo šest (6) političkih subjekata, u izveštajnom periodu 2023. godine, primilo donacije ili doprinose u naturi, u ukupnom iznosu od: 5,720€.

- PARTIA REPUBLIKANE PËR NDRYSHIME, u iznosu od 1,200€;
- INICIATIVA BALLI, u iznosu od 480€;
- SHPRESA DEMOKRATE, u iznosu od 640€;
- POKRET ZA GORA, u iznosu od 360€;
- PARTIA SOCIALDEMOKRATE, u iznosu od 40€;
- ALEANCA KOSOVA E RE, u iznosu od 3,000€.

3. Revizija godišnjih finansijskih izveštaja 2023. godine

Nakon izbora privrednog operatera „Audit&Conto“, sa datumom 15.04.2024.godine, organizovano je izvlačenje žreba u tri (3) vaze. U prvoj vazi su uvrštena imena licenciranih revizora, u drugoj vazi (2) su uvrštena imena registrovanih političkih partija i u trećoj vazi (3) su imena političkih subjekata zastupljenih

u Skupštini Kosova. uključeno. Po žrebanju je određeno deset (10) revizora za reviziju ukupno pedeset četiri (54) politička subjekta. Nakon žrebanja, revizija političkih subjekata za godišnje finansijske izveštaje za 2023. godinu počela je 18.04.2024. godine.

Ekonomski operater „Audit&Conto“ izvršio je reviziju ukupno pedeset i četiri (54) politička subjekta, za period izveštavanja 01.01.2023. – 31.12.2023. Od ukupno 54 politička subjekta, 15 političkih subjekata zastupljenih u Skupštini Republike Kosovo koristi finansijska sredstva iz Fonda za podršku političkim subjektima.

Kancelarija je 25.06.2024. godine primila konačne izveštaje revizije od ekonomskog operatera. Kancelarija je 28.06.2024. godine putem elektronske pošte poslala sve konačne revizorske izveštaje na e-mail adrese predsednika političkih subjekata i njihovih finansijskih predstavnika. Konačni revizorski izveštaji se objavljuju na veb stranici CIK-a, na linku (na albanskom jeziku) <https://kqz-ks.org/sherbime-per-subjektet-politike/raportet-vjetore-financiare-te-audituaara/> (na srpskom jeziku) <https://kqz-ks.org/sr/usluge-za-politicke-subjekte/revidirani-godisnji-finansijski-izvestaji/>

Listu revidiranih političkih subjekata za 2023. godinu.

LIDHJA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	FJALA
PARTIA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	ORGANIZATA BALLI KOMBËTAR DEMOKRAT
PARTIA E DREJTËSISË	NISMA SOCIALDEMOKRATE
KOSOVA DEMOKRATIK TÛRK PARTIËI	SRPSKA LISTA
PARTIA SOCIALDEMOKRATE	LËVIZJA VETËVENDOSJE!
PARTIA SHQIPTARE DEMOKRISTIANE E KOSOVË	PARTIJA KOSOVSKIH SRBA
STRANKA DEMOKRATSKE AKCIJE	ALTERNATIVA
BALLI KOMBËTAR I KOSOVËS	PARTIA URA
DEMOKRATSKA STRANKA BOËNJAKA	LËVIZJA PËR BASHKËVEPRIM
INICIATIVA E RE DEMOKRATIKE E KOSOVËS	PARTIA BALLIST
PARTIA ROME E BASHKUAR E KOSOVËS	SOCIJALDEMOKRATSKA UNIJA
ALEANCA PËR ARDHMËRINË E KOSOVËS	YENËLIKÇI TÛRK HAREKET PARTIËI
GRAĐANSKA INICIJATIVA GORE	NAŠA INICIJATIVA
PARTIA DEMOKRATIKE E ASHKANLIVE TË KOSOVËS	PARTIA REPUBLIKANE PËR NDRYSHIME
DEMOKRATSKA STRANKA VATAN	INICIATIVA BALLI
ALEANCA KOSOVA E RE	BOËNJACKA STRANKA KOSOVA
LËVIZJA PËR BASHKIM	KOSOVA ADALET TÛRK PARTIËI
EKO LËVIZJA E GJELBËR	PARTIA DEMOKRATIKE E DIASPORËS
NOVA DEMOKRATSKA STRANKA	LËVIZJA FORCA E DIASPORËS
PARTIA E ASHKALINJËVE PËR INTEGRIM	GUXO
KOSOVAKI NEVI ROMANI PARTIA	BASHKIMI PËR NDRYSHIM ANAMORAVA
PARTIA LIBERALE EGJIPTIANE	SHPRESA DEMOKRATE
REPUBLIKANËT E KOSOVËS	SRPSKA DEMOKRATIJA
JEDINSTVENA GORANSKA PARTIJA	LËVIZJA PËRPARIMTARE E ROMËVE TË KOSOVËS
LËVIZJA QYTETARE VATRA	ROMANI INICIJATIVA
POKRET ZA GORA	GI ZA SLOBODU PRAVDU I OPSATANK
PARTIA DEMOKRATIKE E UNITETIT	KOALICIJA VAKAT

3.1. Mišljenje revizora o nalazima za 2023. godinu

Iz nalaza revizora, konačni revizorski izveštaji su grupisani u tri (3) kategorije mišljenja:

- a) Nekvalifikovano mišljenje: pet (5) političkih subjekata;
- b) Kvalifikovano mišljenje: četrnaest (14) političkih subjekata;
- c) Ozdržavanje od mišljenja: trideset pet (35) političkih subjekata.

Pravni revizori su tokom revizije utvrdili da za pet (5) političkih subjekata u izveštajnom periodu 01.01.2023. - 31.12.2023. godine nije evidentirano povreda odredaba Zakona o finansiranju političkih subjekata, za koje su izrečene novčane kazne u skladu sa članom 21. za političke subjekte kako sledi:

- ALEANCA PËR ARDHMËRINË E KOSOVËS;
- PARTIA SOCIALDEMOKRATE;
- ALEANCA KOSOVA E RE;
- Lëvizja VETËVENDOSJE!;
- PARTIA LIBREALE EGJIPTIANE.

4. Izricanje novčanih kazni za političke subjekte

Na veb stranici CIK-a objavljene su odluke Kancelarije o izricanju novčanih kazni po nalazima za izveštajni period 2023. godinu.

- Na albanskom jeziku: <https://kqz-ks.org/vendimet-e-zrckfsp/>
- Na srpskom jeziku: <https://kqz-ks.org/sr/odluke-rpfkps/>

Za nalaze konačnih revizorskih izveštaja za godišnje finansijske izveštaje za 2023. godinu, Kancelarija je izrekla ukupno: dvadeset (20) novčanih kazni, koje obuhvataju ukupno: četrnaest (14) političkih subjekata.

Od četrnaest (14) političkih subjekata:

- Sedam (7) političkih subjekata je zastupljeno u Skupštini Republike Kosovo;
- Sedam (7) političkih subjekata nije zastupljeno u Skupštini Republike Kosovo.

Izrečene novčane kazne: 4 mart 2024		Prekršaj	Iznos novčanih kazni
1	PARTIA SHQIPTARE DEMOKRISTIANE E KOSOVËS	Godišnji finansijski izveštaj, dostavljen posle 01.03.2024. godine	4,000 evra.
2	PARTIA DEMOKRATIKE E ASHKANLIVE TË KOSOVËS	Godišnji finansijski izveštaj, dostavljen posle 01.03.2024. godine	4,000 evra.
3	EKO LËVIZJA E GJELBËR	Godišnji finansijski izveštaj, dostavljen posle 01.03.2024. godine	4,000 evra.

Izrečene novčane kazne: 10 jul 2024		Prekršaj	Iznos novčanih kazni
1	PARTIA SHQIPTARE DEMOKRISTIANE E KOSOVËS	Prihvatanje novčanih donacija.	4,000 evra.
2	PARTIA SHQIPTARE DEMOKRISTIANE E KOSOVËS	Nije saradivao sa revizorom.	4,000 evra.
3	PARTIA DEMOKRATIKE E ASHKANLIVE TË KOSOVËS	Prihvatanje novčanih donacija.	4,000 evra.
4	LËVIZJA PËRPARIMTARE E ROMËVE TË KOSOVËS	Korišćenje sredstava suprotno nameni korišćenja sredstava iz Fonda za podršku političkim subjektima.	4,000 evra.
5	GRAĐANSKA INICIATIVA ZA SLOBODU PRAVDU I OPSTANAK	Godišnji finansijski izveštaj nije objavio na zvaničnoj funkcionalnoj veb stranici političkog subjekta	4,000 evra.
6	GRAĐANSKA INICIATIVA ZA SLOBODU PRAVDU I OPSTANAK	Korišćenje sredstava suprotno nameni korišćenja sredstava iz Fonda za podršku političkim subjektima.	4,000 evra.
7	SOCIALDEMOKRATSKA UNIJA	Korišćenje sredstava suprotno nameni korišćenja sredstava iz Fonda za podršku političkim subjektima.	4,000 evra.
8	SOCIALDEMOKRATSKA UNIJA	Nastali rashodi nisu dokazani nikakvim pratećim dokumentom.	4,000 evra.

Izrečene novčane kazne: 11. jula 2024		Prekršaj	Iznos novčanih kazni
1	YENİLİKÇİ TÜRK HAREKET PARTİSİ	Nastali rashodi nisu dokazani nikakvim pratećim dokumentom.	4,000 evra.
2	PARTIA ROMË E BASHKUAR E KOSOVËS	Prostor je koristio za kancelariju, koju nije iskazivao kao trošak zakupnine ili kao doprinos u natuiri.	4,000 evra.
3	PARTIA E ASHKALINJËVE PËR INTEGRIM	Revizoru nije dostavio prateću dokumentaciju, niti je saradivao.	4,000 evra.
4	ORGANIZATA BALLI KOMBËTAR DEMOKRAT	Prihvatanje novčanih donacija.	4,000 evra.
5	LËVIZJA PËR BASHKIM	Prostor je koristio za kancelariju, koju nije iskazivao kao trošak zakupnine ili kao doprinos u natuiri.	4,000 evra.

Izrečene novčane kazne: 12. jula 2024		Prekršaj	Iznos novčanih kazni
---------------------------------------	--	----------	----------------------

1	INICIATIVIA E RE DEMOKRATIKE E KOSOVËS	Nastali rashodi nisu dokazani nikakvim pratećim dokumentom.	4,000 evra.
2	LIDHJA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	Nije izneo dokaze o korišćenju centralnog sedišta u Prištini.	5, 000 evra.
3	PARTIA DEMOKRATIKE E KOSOVËS	Nije izneo dokaze za korišćenje kancelarija u opštinama Republike Kosovo.	5, 000 evra.
4	GUXO	Prostor je koristio za kancelariju, koju nije iskazivao kao trošak zakupnine ili kao doprinos u naturi.	4,000 evra.

5. Izricanje novčanih kazni za ovlašćena lica političkih subjekata

Za ovlašćena lica političkih subjekata, Kancelarija je 19.07.2024.godine izrekla sledeće novčane kazne:

- a) Predsedniku političkog subjekta PARTIA E ASHLALINJËVE TË KOSOVËS, je izrekla novčanu kaznu u iznosu od hiljadu (1.000) evra, shodno stavu 8. člana 21. Zakona o finansiranju političkih subjekata, jer je dokazano da politički subjekat nije sarađivao sa revizorom, čiji je predsednik bio obavešten u svim komunikacijama pravnog revizora koji je obavljao sa političkim subjektom.
- b) Predsedniku političkog subjekta SOCIALDEMOKRATSKA UNIJA, je izrekla novčanu kaznu u iznosu od hiljadu (1.000) evra, shodno stavu 8. člana 21. Zakona o finansiranju političkih subjekata, jer je dokazano da su izvršene uplate suprotne nameni korišćenja fonda, kako je definisano članom 8. Zakona o finansiranju političkih subjekata.

6. Izricanje opomena političkim subjektima

Za dvadeset (20) registrovanih političkih subjekata, koji nisu zastupljeni u Skupštini Republike Kosovo, revizori su dali mišljenje „Negativno mišljenje“ na osnovu toga da finansijski izveštaji ne prikazuju nikakvu finansijsku aktivnost za period 01.01.2023. - 31.12.2023. godine.

S obzirom na to da su ovi politički subjekti u svojim statutima i prema registru političkih partija prijavili svoje sedišta koje nisu izjavili kao prihod od doprinosa u naturi, roba i usluga ili kao prihod od zakupnina, Kancelarija je odlukama, izrekla opomene preko kojih ih obavezuje da prikažu sedišta, ili kao doprinose u naturi, u robi i uslugama, ili kao prihod od zakupa.

Izricanje opomena kroz odluke, obuhvata ove političke subjekte: LËVIZJA PËR BASHKËVEPRIM, KOSOVA ADALET TÛRK PARTIŠI, STRANKA DEMOKRATSKA AKCIJE, BALLI KOMBËTAR

I KOSOVËS, GRAĐANSKA INICIJATIVA GORE, EKO LËVIZJA E GJELBËR, KOSOVAKI NEVI ROMANI PARTIA, REPUBLIKANËT E KOSOVËS, LËVIZJA QYTETARE VATRA, POKRET ZA GORA, PARTIA DEMOKRATIKE E UNITETIT, PARTIJA KOSOVSKIH SRBA, PARTIA BALLISTE, PARTIA REPUBLIKANE PËR NDRYSHIME, BOŠNJAČKA STRANKA KOSOVA, PARTIA DEMOKRATIKE E DIASPORËS, FJALA, Bashkimi për Ndryshim ANAMORAVA, PARTIA E DREJTËSISË i INICIJATIVA BALLI.

7. Adresiranje nalaza revizije za 2023. godinu

Prema stavu 17, člana 19, Zakona br. 08/L-122 o izmenama i dopunama Zakona br. 03/L-174 o finansiranju političkih subjekata, izmenjen i dopunjen Zakonom br. 04/L-058 i Zakon br. 04/L-122, Kancelarija podnosi konačne izveštaje kada sumnja na nepravilnosti spada u nadležnost jedne od dole navedenih institucija:

- a) u Državnom tužilaštvu;
- b) u Agenciji za borbu protiv korupcije,
- c) u Finansijsko-obaveštajnoj jedinici;
- d) u Poreskoj upravi Kosova.

7.1. Poreska uprava Kosova

Konačni revizorski izveštaji za pet (5) političkih subjekata dostavljeni su Poreskoj upravi Kosova, putem propratnog pisma, koje sadrži broj protokola Kancelarije br. 380/ 16.07.2024. godine, utvrđeno stavom 17. člana 19. Zakona o finansiranju političkih subjekata.

Tabela 4: Konačni izveštaji revizije koji sadrže nepravilnosti, poslati Poreskoj upravi Kosova.

Br.	Politički subjekt	Nalaz
1	KOSOVA DEMOKRATIK TÛRK PARTIŠI	Pravni revizor u završnom revizorskom izveštaju „Godišnji finansijski izveštaji i izveštaj nezavisnog revizora 01.01.2023. – 31.12.2023.“ na strani broj 3, osnova za mišljenje sa rezervom, tačka „-“ 1, „za troškove zakupnine u iznosu od 14.820 evra, nije zaustavio porez na izvoru na zakup, prema zakonskim uslovima koji proizilaze iz Zakona br. 05/L-028 za porez zadržan na izvoru“.
2	NOVA DEMOKRATSKA STRANKA	Pravni revizor u konačnom revizorskom izveštaju „Godišnji finansijski izveštaji i izveštaj nezavisnog revizora 01. januar 2023. – 31. decembar 2023. godine“ na strani broj 3, osnova za mišljenje sa rezervom, tačka „-“ 2, „porez po odbitku na zakupninu je potcenjen i nije proglašen u skladu sa zahtevima Zakona 06/L-105“.

3	JEDINTSVENA GORANSKA PARTIJA	<p>Pravni revizor u završnom revizorskom izveštaju „Godišnji finansijski izveštaji i izveštaj nezavisnog revizora 01. januar 2023. – 31. decembar 2023. godine“ na strani broj 3, osnova za mišljenje sa rezervom:</p> <p>a) tačka „-“ 1, politički subjekt je iskazao bruto troškove zarada u ukupnom iznosu od 4.810 evra, od čega vrednost, za zaradu zaposlenog u iznosu od 1.800 evra, nije iskazao i uplatio doprinose i porez. na platu;</p> <p>a) tačka „-“ 2, politički subjekt je precenio troškove zakupnine u iznosu od 810 evra, za godinu završenu 31.12.2023. godine, iskazujući ukupan iznos od 5.970 evra i pritom nije stao i plaćao poreska obaveza u zakupnini, u skladu sa važećim zakonodavstvom.</p>
4	SOCIJALDEMOKRATSKA UNIJA	<p>Pravni revizor u konačnom revizorskom izveštaju "Godišnji finansijski izveštaji i izveštaj nezavisnog revizora 01. januar 2023 - 31. decembar 2023. godine" na strani broj 3, Isticanje pitanja, tačka "-" 2, obaveze prema Poreskoj upravi Kosova, prikazane su u iznosu od 1.791 evra. Prema poreskom stanju za mesec januar 2024. godine, poreske obaveze iznose 2.044,70 evra. Politički subjekt je izjavio, ali nije na vreme izvršio poreske obaveze.</p>
5	YENİLİKÇİ TÜRK HAREKET PARTİSİ	<p>Pravni revizor u konačnom revizorskom izveštaju „Godišnji finansijski izveštaji i izveštaj nezavisnog revizora 1. januar 2023. – 31. decembar 2023. godine“ na strani broj 3, osnov za odricanje od mišljenja, tačka „-“ 3, „Politički subjekt za godinu koja se završava sa 31.12.2023.godine nije prijavio i platio obaveze za porez po odbitku na zakupninu“.</p>

7.2. Kancelarija Državnog tužioca

Prema stavu 17 člana 19 Zakona o finansiranju političkih subjekata, konačni revizorski izveštaji za tri (3) politička subjekta, od 18.07.2024. godine, dostavljeni su Državnom tužilaštvu putem popratnog pisma, radi procene da li nalazi iz izveštaja mogu sadržati elemente krivičnog dela, definisanog Zakonikom br. 06/L-074 Krivični zakonikom Republike Kosovo.

1. PARTIA E ASHKALINJËVE PËR INTEGRIM: zbog nesaradnje i neomogućavanja uvida u dokumente koji se odnose na prihode i rashode političkog subjekta.
2. SOCIALDEMOKRATSKA UNIJA: zbog trošenja suprotno svrsi korišćenja finansijskih sredstava izdvojenih iz Budžeta Kosova, preko Fonda za podršku političkim subjektima.

3. SRPSKA LISTA: aktivnosti sprovedene oko istraživanja javnog mnjenja od strane nevladinih organizacija ugovorenih od strane političkog subjekta, u iznosu od 100.000 evra, ne predstavljaju uverljive dokaze za revizora da su aktivnosti sprovedene.

8. Aktivnosti Kancelarije za finansijski nadzor u toku 2024. godine

- 8.1. Nakon prijema godišnjih finansijskih izveštaja za 2023. godinu, Kancelarija je analizirala informacije u vezi sa donacijama koje su politički subjekti primili tokom kalendarske 2023. godine. Analizom informacija proizilazi da je pet (5) registrovanih političkih subjekata primilo donacije u suprotnosti sa Zakonom o finansiranju političkih subjekata.
 - Politički subjekat LËVIZJA PËR BASHKIM je 2023. godine primio je donaciju fizičkog lica u iznosu od 2.400 evra, što je iznad vrednosti utvrđene stavom 1. stav 1. člana 5. Zakona o finansiranju političkih subjekata. S tim u vezi, Kancelarija je sa datumom 29.02.2024.godine, upućenom dopisom zatražila od ovlašćenih lica političkog subjekta da preduzmu radnje da prekoračeni iznos od 400 evra, bankovnom transakcijom, vrate izvoru prijema. Politički subjekat je postupio po zahtevu Kancelarije, u predviđenom roku.
 - Politički subjekat YENİLİKÇİ TÜRK HAREKET PARTİSİ je 2023. godine primio donacije u novcu od šest (6) fizičkih lica putem kase (gotovina) suprotno članu 4. Zakona o finansiranju političkih subjekata. S tim u vezi, Kancelarija je 04.03.2024.godine, putem dopisa, zatražila od ovlašćenih lica političkog subjekta da preduzmu radnje da se iznosi primljeni u gotovini vrate izvoru prijema. Politički subjekat je postupio po zahtevu Kancelarije, u predviđenom roku.
 - Politički subjekat PARTIA SHQIPTARE DEMOKRISTIANE E KOSOVËS je 2023. godine primio donacije putem kase (gotovina) suprotno članu 4. Zakona o finansiranju političkih subjekata. S tim u vezi, Kancelarija je dana 26.03.2024.godine, putem poslatog dopisa, zatražila od ovlašćenih lica političkog subjekta da preduzmu radnje na vraćanju iznosa primljenih putem gotovine izvoru prijema. Politički subjekat nije postupio po zahtevu Kancelarije, u predviđenom roku i po nalazu pravnog revizora Kancelarija je izrekla novčanu kaznu.
 - Politički subjekat PARTIA DEMOKRATIKE E ASHKANLIVE TË KOSOVËS je 2023. godine primio donacije putem kase (gotovina) suprotno članu 4. Zakona o finansiranju političkih subjekata. S tim u vezi, Kancelarija je 01.04.2024.godine, putem dopisa, zatražila od ovlašćenih lica političkog subjekta da preduzmu radnje da se iznosi primljeni u gotovini vrate izvoru prijema. Politički subjekat nije postupio po zahtevu Kancelarije, u predviđenom roku i po nalazu pravnog revizora Kancelarija je izrekla novčanu kaznu.
 - Politički subjekat ORGANIZATA BALLI KOMBËTAR DEMOKRAT je 2023. godine primio donacije putem kase (gotovina) suprotno članu 4. Zakona o finansiranju političkih subjekata. S tim u vezi, Kancelarija je sa datumom 12.03.2024.godine, putem poslatog dopisa, zatražila od ovlašćenih lica političkog subjekta da preduzmu radnje da se iznosi primljeni u

- gotovini, vrate izvoru prijema. Politički subjekat nije postupio po zahtevu Kancelarije, u predviđenom roku i po nalazu pravnog revizora Kancelarija je izrekla novčanu kaznu.
- 8.2. Prema stavu 3 člana 10. Izbornog pravilnika br. 01/ 2024 Registracija i rad političkih partija, Kancelarija je dopisom upućenim 11.07.2024, preko Sekretarijata CIK-a, od izvršnih službenika opštinskih izbornih komisija, zatražila informacije o političkim subjektima u vezi sa kancelarijama koje se koriste kao centralna sedišta od registrovanih političkih subjekata, uključujući kancelarije (ogranke) koje se koriste u opštinama Republike Kosovo.
- Pristigli podaci biće predmet revizije finansijskih izveštaja za 2024. godinu, koji će biti revidirani u 2025. godini.
 - Nakon prijema i obrade informacija, Kancelarija planira sastanke sa ovlašćenim licima političkih subjekata, da ih upozna sa nalazima, koji će imati za cilj preduzimanje radnji od strane političkih subjekata, sa ciljem da budu evidentirani u godišnjem finansijskom izveštaju za 2024. godinu.
- 8.3. Tokom 2023. godine, kancelarija je pregledala internet stranice političkih subjekata zastupljenih u Skupštini Kosova, kako bi osigurala da politički subjekti poštuju član 19/A Zakona o finansiranju političkih subjekata, koji zahteva da godišnji finansijski izveštaji za prethodnu godinu objavljuju na zvanične funkcionalne veb stranice, na kojima se nalaze i izveštaji o troškovima za tri meseca i ažuriranje spiska donacija za svaka tri meseca.
- 8.4. Centralna izborna komisija je 21.06.2024. godine usvojila Pravilnik br. 06/ 2024 Finansijsko upravljanje i nadzor političkih subjekata. Istog dana, Kancelarija je putem elektronske komunikacije uputila pravilnik finansijskim predstavnicima političkih subjekata, koji je sadržao i dokument obaveštenja sa objašnjenjima u vezi sa obavezama registrovanih političkih subjekata, kao:
- otvaranje bankovnih računa za one subjekte koji nemaju račune u banci;
 - obaveza da politički subjekti moraju imati samo jedan bankovni račun u jednoj od poslovnih banaka;
 - podatke o vremenskom periodu podnošenja godišnjih finansijskih izveštaja;
 - podatke o vrednosti donacija koje politički subjekti mogu primiti u toku kalendarske godine;
 - podatke o zabrani finansijske pomoći, uključujući podatke o slučajevima u kojima politički subjekti ne mogu da prihvate novčanu pomoć;
 - informacije i posledice nesaradnje sa revizorima tokom perioda revizije;
 - informacije u vezi sa mandatom Kancelarije, za nadzor nad finansijama političkih subjekata i izricanje novčanih kazni i dr.

9. Preporuke

- 9.1. Pored novčanih kazni definisanih Zakonom o finansiranju političkih subjekata, ovaj zakon bi trebalo dopuniti/izmeniti, kako bi se u njega unele odredbe koje se odnose na suspenziju i odjavu političkih subjekata, u slučajevima kada ne ispunjavaju svoje obaveze u pogledu finansijskih izveštavanja i druga pitanja u vezi sa finansiranjem političkih subjekata.
- 9.2. Dobijanje informacija o bankovnim računima registrovanih političkih subjekata predstavljalo je poteškoće za Kancelariju za registraciju, potvrđivanje i finansijsku kontrolu političkih subjekata (Kancelarija).

PREPORUKA: Zakonom o finansiranju političkih subjekata precizira se da su komercijalne banke registrovane na Kosovu dužne da dostavljaju Kancelariji podatke o bankovnim računima registrovanih političkih subjekata svake godine, ili da se navede kao obaveza bilo koje druge institucija Republike Kosovo, da podeli podatke o banci primljene od komercijalnih banaka sa Kancelarijom, za potrebe revizije.

- 9.3. Prema stavu 3 člana 4 Zakona o finansiranju političkih subjekata, svi politički subjekti moraju imati jedinstven račun u jednoj od komercijalnih banaka registrovanih u Republici Kosovo.

PREPORUKA: Izmeniti/dopuniti stav 3, član 4 Zakona o finansiranju političkih subjekata, gde je političkim subjektima zastupljenim u Skupštini Republike Kosovo dozvoljeno da imaju dva bankovna računa. Bankovni račun, na koji se primaju finansijska sredstva izdvojena od strane fonda za podršku političkim subjektima i bankovni račun koji služi samo za primanje finansijskih sredstava/doprinosa za političke subjekte. Posedovanje bankovnog računa samo za finansijska sredstva iz fonda za podršku političkim subjektima, omogućava tačan opis troškova sredstava iz fonda.

- 9.4. Prema stavu 2. člana 19. Zakona o finansiranju političkih subjekata, Kancelarija na javnom konkursu bira licencirane revizore, kao fizička ili pravna lica, koji će vršiti reviziju godišnjih finansijskih izveštaja, kao i izveštaja finansijskih izjava o izbornoj kampanji.

PREPORUKA: Izbor revizora trebalo bi da bude ograničen samo na pravna lica i da postupak izbora bude predmet javnih nabavki, jer je postupak izbora putem javnog konkursa komplikovan u slučaju podnošenja prigovora, gde kroz ovaj postupak ne postoji organ koji razmotri žalbe, kao u slučaju postupka izbora putem javnih nabavki, gde je organ za reviziju Telo za razmatranje nabavki.

- 9.5. Prema članu 8. Zakona o finansiranju političkih subjekata, utvrđeno je u koje svrhe se može koristiti Fond za podršku političkim subjektima.

PREPORUKA: Obavljanje unutrašnje finansijske kontrole, transparentnost i izgradnja kapaciteta političkih subjekata u finansijskom upravljanju i tačnom finansijskom izveštavanju,

uslovili su da se u okviru fonda za podršku političkim subjektima uključi mogućnost korišćenja finansijskih sredstava iz Fonda, za ciljeve specifične obuke iz računovodstva.

- 9.6. Prema članu 19/A Zakona o finansiranju političkih subjekata, politički subjekti su dužni da objave na zvanične funkcionalne veb stranice, godišnji finansijski izveštaj za prethodnu godinu, tromesečna izveštaja o troškovima i ažuriraju svaka tri meseca liste davaoca doprinosa. Pojedini politički subjekti zastupljeni u Skupštini Kosova nisu ispunili navedenu obavezu, ili su izveštaje objavili sa zakašnjenjem, tek nakon reagovanja Kancelarije.

PREPORUKA: Politički subjekti moraju se pridržavati zakonske obaveze i blagovremeno objavljivati informacije, kako je to definisano članom 19/A Zakona o finansiranju političkih subjekata.